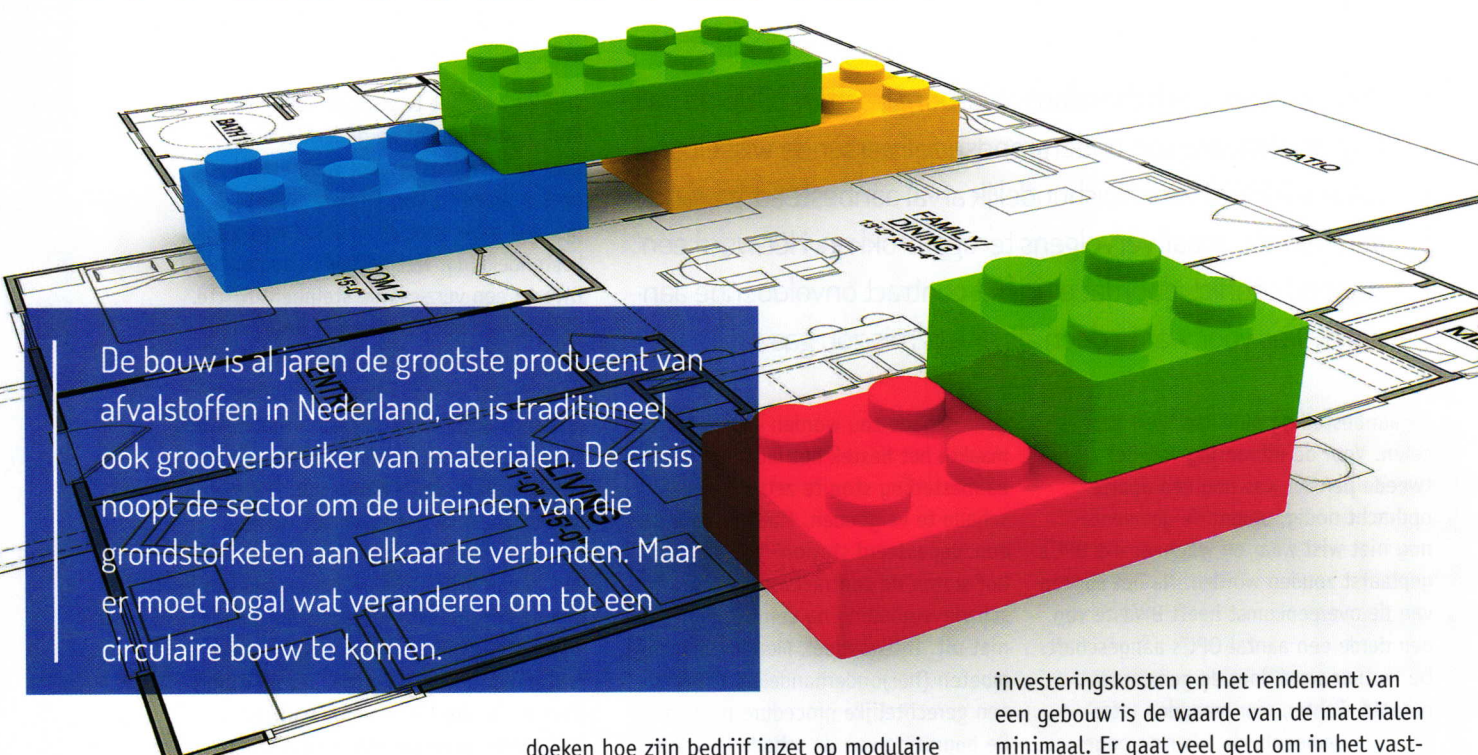

CIRCULAIRE BOUW VRAAGT OM LOSSE STENEN

De bouw is al jaren de grootste producent van afvalstoffen in Nederland, en is traditioneel ook grootverbruiker van materialen. De crisis noopt de sector om de uiteinden van die grondstofketen aan elkaar te verbinden. Maar er moet nogal wat veranderen om tot een circulaire bouw te komen.

De bouw is door de economische crisis nagevoel tot stilstand gekomen. In de weinige tenders die er nog zijn, staat duurzaamheid vrijwel zonder uitzondering in de top drie van eisen. Geen beter moment dan nu dus, om de sector structureel klaar te maken voor de toekomst. Verschillende bedrijven proberen het initiatief te nemen en zijn aan de gang gegaan met het toepassen van circulaire economie in de bouw. Tijdens het seminar 'Meer winst in de bouw door circulaire economie' van het Platform Duurzaam Grondstoffenbeheer op 2 april van dit jaar, passeerden een aantal proefprojecten de revue waarbij met circulaire materialenstromen wordt gewerkt. Het 'Active Re-use House' in Rotterdam, waarin materialen uit een slooppand in dezelfde stad worden verwerkt, is een voorbeeld van zo'n pilot-project. Ook grote bouwbedrijven proberen zich verder af te bewegen van de traditionele bouw. Directeur Romeo Malizia van Ballast-Nedam deed tijdens een kennissessie over duurzaamheid op het hoofdkantoor van Afvalzorg, in december vorig jaar, uit de

doeken hoe zijn bedrijf inzet op modulaire en terugneembare gebouwen. Voorbeelden zijn herbruikbare woningen, parkeergarages, en zelfs modulaire voetbalstadions. De verschillende initiatieven ten spijt, lijkt de circulaire bouw toch nog niet echt van de grond te komen. "Na de sloop of renovatie van een gebouw wordt vooral gedown-cycled", zegt Hennes de Ridder, emeritus hoogleraar Integraal Ontwerpen aan de TU Delft. De Ridder heeft een lange staat van dienst als projectleider in de bouw en was bijvoorbeeld betrokken bij de bouw van de stormvloedkeringen in de Oosterschelde en de Nieuwe Waterweg. "Het afgevoerde puin wordt allemaal vergruizeld onder de wegen gelegd en het staal gaat naar de verbrandingsovens. De bouwelementen zijn daarmee zo goed als waardeloos."

Organisatorische factoren

Ook volgens Remko Zuidema van stichting Briqs wordt de uitkomende waarde van sloopmaterialen hoogstens gezien als bijkomstigheid die de sloop iets goedkoper kan maken, niet als doel. "Ten opzichte van de

investeringskosten en het rendement van een gebouw is de waarde van de materialen minimaal. Er gaat veel geld om in het vastgoed. De ruimtes worden verhuurd, maar er is geen aandacht voor wat er tussen de ruimtes zit: de materialen."

Volgens Zuidema zijn er in de bouw een aantal factoren aan te wijzen, die het moeilijk maken om circulair met grondstoffen om te gaan. "Het begint met informatieoverdracht", legt hij uit. "Er zijn veel verschillende partijen bezig met bouwen. De grondstoffenleveranciers, die op de wereldgrondstoffenmarkten actief zijn, leveren aan de producenten van bouwproducten. De aannemers verwerken die producten op projectbasis in opdracht van vastgoedinvesteers en bijvoorbeeld woningbouwcorporaties. Aannemers hebben na voltooiing van het project geen verantwoordelijkheid meer. Die opdrachtgevers, de vastgoedinvesteers, willen vooral de investeringen bewaken, niet de materialen. En dan zijn er nog de gebruikers, die in gebouwen wonen of er hun werkplek hebben. De verdienmodellen van al deze partijen verschillen te veel van elkaar om gemakkelijk tot een zinnige uitwisseling van informatie te komen." Zuidema ziet het als een groot probleem dat in gebouwen